

vinden. Misschien is het soms te vergelijken met een duister onlustgevoel, soms met een zwak, dof pijngevoel. Misschien is het ook geheel anders. Het is volstrekt ijdel te pogen, zich er zelfs bij benadering iets van voor te stellen”.

Amsterdam, 13 November 1917.

G. VAN RIJNBEEK.

LUCHTVERVERSCHING IN SCHOOLLOKALEN.

In vele schoollokalen vindt men ten dienste der luchtverversching deuren, ramen en een zoogenaamden ventilatiekoker. Terwijl de eerste twee vooral voor andere doeleinden zijn ontworpen, is de laatste alleen voor luchtverversching aangebracht, daar toch de instructie 's winters open, 's zomers open, op de kleppen aangebracht, regeling der warmte in het lokaal als bijzaak beschouwt. Het is dan ook niet te verwonderen, dat vele onderwijzers in de wintermaanden alleen van deze ventilatiekokers gebruik maken en dan getrouw aan het opschrift 's winters de onderste klep open zetten, 's zomers de bovenste. Tegen dat openzetten 's winters van de onderste klep heb ik een groot bezwaar. Ik zie af van het geval, dat door ongunstige windrichting niet door de klep de lucht het schoolvertrek verlaat, zooals de bedoeling is, doch juist omgekeerd met kracht in het schoollokaal binnentreedt. Wij krijgen dan een koude luchtlaag bij de vloer in het vertrek, waarvan de leerlingen bij de opening gezeten zeker last zullen hebben. Doch laat alles goed werken: dat wil zeggen, dat de bedorven lucht door deze klep in hoofdzaak het schoolvertrek verlaat, dan zullen zeker de leerlingen, die in de omgeving van de uitvoeropening zitten, niet te benijden zijn. Immers zij zullen inademen lucht, die op het punt staat het vertrek te verlaten, omdat deze lucht bedorven is, bezwangerd kan zijn met smetstoffen van hun medeleerlingen. Dat hier een gevaar dreigt, is duidelijk. Ook bij ventileren met open ramen plus open onderste ventilatieklep blijft dit gevaar bestaan. Werkt de onderste ventilatieklep verkeerd, dan moet zij gesloten blijven of liever nog geheel verdwijnen, daar zij toch weinig of geen nut kan doen. Wij moeten dus den onderwijzers verzoeken gedurende den winter, in tegenspraak met het opschrift, gedurende den schooltijd de onderste klep steeds gesloten te houden en alleen te ventileren met ramen en bovenste klep: hierbij dient aan een onveranderlijk vastzetten van een der kleppen, afhankelijk van zomer of winter, een einde gemaakt te worden.

Lekkerkerk, November 1917.

D. N. VAN GELDEREN.

MIDDENSTANDSZIEKTEVERZEKERING.

De afdelingen Apeldoorn en O. en Friesland hebben er zeker niet aan gedacht, dat de verzekeringsinstellingen, een keer groot en machtig geworden, de artsen wel eens als *hun* werknemers zouden kunnen gaan beschouwen en eischen stellen en doorvoeren, die in strijd zijn met de belangen van ons en onze zieken. Er zijn toch van de zijde van verzekeraars reeds stemmen opgegaan om de middenstandsziekteverzekering in de grootere steden te hervormen ongeveer in den geest van het Deventer „ziekenfonds voor den arbeidenden stand” (met een vast corps geneesheeren, eigen apotheek, enz. en daardoor verlokkelijk lage premie). Zorgen wij niet bijtijds stem in het kapittel te krijgen, dan zal er op het gebied der middenstandsziekteverzekering een dergelijke strijd ontbranden, als er nu reeds zoo lang op het terrein van het ziekenfondswezen heerscht, met dit verschil, dat onze tegenstander dáár veel taaier en krachtiger is, omdat hij veel kapitaalcrachtiger is. Wij moeten dus niet beginnen met de kat uit den boom te kijken, maar terstond voorbehoedende maatregelen nemen. Bindende besluiten achteraf helpen hier niets; daarmee leggen wij alleen ons zelf aan banden; de bij een geboycotte maatschappij verzekerden moeten wij toch helpen, want zij komen tot ons als particulier patiënt.

Onze Maatschappij moet beslissen, welke verzekeringsinstellingen op goede wijze werken; wij kunnen de beoordeeling daarvan niet overlaten aan het gros der candidaatverzekerden. Dezen vragen in de eerste plaats: „Wat kost het mij?” en daarna pas: „Wat krijg ik er voor?” Wat zij er niet voor krijgen, daarnaar vragen zij heelemaal niet en daarop komt het toch juist aan! Wie mijn bewering in twijfel trekt, wil ik

wijzen op hetgeen te Deventer gebeurt. Onze Deventer collegae zullen kunnen bevestigen, dat zich daar honderden en nog eens honderden, wier inkomen ver gaat boven de welstandsgrens der ziekenfondsen (en die dus tot den middenstand moeten worden gerekend) hebben laten inschrijven bij het „ziekenfonds voor den arbeidenden stand”. Daar laten ambtenaren, winkeliers, onderwijzers e. d. m. zich ter wille van de lage premie wel degelijk drijven naar den fondsdokter hunner wijk, en geven hun recht op vrije artsenkeuze prijs.

Dergelijke misstanden staan ons alom te wachten, indien wij de verzekeringsinstellingen hun vrijen gang laten gaan! En daarom moet onze Maatschappij bijtijds de goedwillende verzekeringsinstellingen bij overeenkomst aan zich binden en haar steunen, opdat zij krachtiger worden, dan die instellingen, die — tot schade van ons en onze zieken — den verkeerden weg zouden willen inslaan.

Kinderdijk, 12 November 1917.

G. W. J. TER BALS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

WEENEN. — **Staatshulp bij de tuberculosebestrijding.** In den loop der laatste 18 maanden heeft de staat tot steun van de Oostenrijksche vereeniging tot bestrijding der tuberculose 16.5 millioen kronen besteed, en wel uitsluitend voor de oprichting, vergrooting of voltooiing van sanatoria, paviljoens voor tuberculoselijders in ziekenhuizen, rustoorden enz.. Als al deze inrichtingen gereed zijn, zullen zij te zamen over 8970 bedden beschikken, waarvan 4104 in sanatoria, 208 in gebouwen voor zonlichtkuren bij chirurgische tuberculose, 468 in herstellingsoorden, 2860 in barakkenhospitalen, de rest in paviljoens in de verschillende ziekenhuizen. In het geheel zal Oostenrijk over ongeveer drie jaren nagenoeg 10000 bedden voor tuberculoselijders bezitten, waarvan 5000 in sanatoria (*Wiener klin. Wochenschr.*).

LONDEN. — **De blinden van Engeland.** De vereeniging voor onderwijs en opleiding van blinden te Londen heeft den 4den October een bijeenkomst gehouden tot versterking harer geldmiddelen. Daarbij is namens het Local Government Board door den heer HAYES FISHER het woord gevoerd en toegezegd, dat een afdeeling van dit lichaam zich zou belasten met de leiding van al den arbeid ten behoeve van blinden in den lande. Hij hoopte, dat een krachtig toezicht en doelmatige verzorging zouden bijdragen tot vermindering van het aantal gevallen van blindheid door ophthalmia neonatorum, welke aandoening nog $\frac{1}{10}$ van alle gevallen van blindheid in Engeland veroorzaakt.

The Brit. med. Journ. begroet dit voornemen van het staatslichaam met voldoening, want sedert de ongevallenverzekering zware verplichtingen op de werkgevers legt, nemen deze ongaarne niet volkomen valide personen in hun dienst, en daarom behoort de staat zich met de blinden te bemoeien en hun, onder meer, werkgelegenheid te verschaffen. De vereeniging, welke de bijeenkomst hield, houdt toezicht over 1500 blinden in Noord- en Noordwest-Londen. Door bevordering van onderricht en werkverschaffing hoopt men, dat de blindeman met zijn bordje, hond en bedelnapje, in korten tijd een historische merkwaardigheid zal zijn geworden.

LUND. — **Interneering van geleerden.** In Zweden houdt men zich met het plan bezig, geleerden en universiteitsleeraren, die zich in krijgsgevangenschap bevinden, in neutrale universiteitssteden te interneeren. Als het plan tot uitvoering komt, zal voor Zweden Lund als verblijfplaats worden gekozen (*Zeitschr. f. ärztl. Fortbildung*).

MÜNCHEN. — **Jubilaeum van een vorstelijk arts.** Prins LUDWIG FERDINAND van Beijeren, „Generalarzt” in het Beijersche leger, heeft zijn 40-jarig jubilaem als militair arts gevierd (*Münch. med. Wochenschr.*).

PETROGRAD. — **Een arts minister.** In het coalitie-ministerie was prof. SALASKIN, voorzitter van het PIROGOFF-artsencongres, minister van onderwijs. Vermoedelijk is hij nu gevangen (*Berl. klin. Wochenschr.*).